

El record dels hospitalencs als lluitadors antifranquistes

'El pont de la llibertat', l'escultura feta per Eduard Arranz-Bravo, s'inaugurarà el pròxim dia 28

L'Hospitalet estrena un nou monument al carrer. És *El pont de la llibertat*, un gran arc que recorda els homes i les dones que van lluitar durant la dictadura pel retorn de la democràcia

HOMENATGE

El pròxim 28 d'octubre s'inaugura *El pont de la llibertat*, l'escultura feta per Eduard Arranz-Bravo amb la qual la ciutat vol homenatjar als lluitadors antifranquistes i que vol ser un pas més en la recuperació de la memòria històrica. A l'acte inaugural assistirà el president de la Generalitat, José Montilla, i el conseller d'Interior i de Relacions Institucionals i Participació, Joan Saura, a més de l'alcalde i del president de l'associació Pont de la Llibertat-L'Hospitalet Antifranquista.

Dues peces de 3.500 quilos cadascuna unides per un arc de 20 metres de longitud, això és *El pont de la llibertat*, el monument que ja s'ha instal·lat a la rotonda de l'avinguda del Carrilet amb la rambla de la Marina.

Aquest monument ens ha de recordar a tots nosaltres i a les generacions futures que conquerir la democràcia no ha estat fàcil i que no hagués estat possible sense el sacrifici personal i familiar de molts homes i dones que, en la clandestinitat, van posar els fonaments per a la democràcia.

■ Pont entre dues èpoques

El nom de l'escultura s'identifica amb els lluitadors que van mirar de fer de pont entre dues èpoques, la que havia conquerit la llibertat democràtica i la que l'ha recobrat. L'artista ha volgut recuperar aquesta al·legoria materialitzant el seu propi concepte de llibertat. Per això, com a

Sanz, Valls, Arranz-Bravo y Corbacho van visitar les obres d'instal·lació de l'escultura. A sota, un detall del monument

Festa popular amb José Antonio Labordeta i Sabor de Gràcia

La inauguració d'*El pont de la llibertat*, prevista pel pròxim 28 d'octubre, es convertirà en una gran festa d'homenatge i record que comptarà amb un concert popular en el qual intervindran el cantautor José Antonio Labordeta, lluitador antifranquista, i el grup de rumba Sabor de Gràcia. Prèviament l'acte tindrà una part institucional amb les intervencions de Jaume Valls, president de l'associació Pont de la Llibertat-L'Hospitalet Antifranquista; Eduard Arranz-Bravo, autor de l'obra; Joan Saura, conseller d'Interior i de Relacions Institucionals i Participació de la Generalitat; Celestino Corbacho, alcalde de L'Hospitalet, i José Montilla, president de la Generalitat.

Pont de la Llibertat-L'Hospitalet Antifranquista fa una tasca de recuperació

L'apunt

de la memòria històrica i aplega a les seves files tant lluitadors antifranquistes com persones compromeses en la seva recuperació. Al llarg d'aquests anys han recollit els testimonis d'hospitaletencs que van viure la Guerra Civil, que van patir la gana els anys de la postguerra i que van patir la repressió de la dictadura. També hi ha d'altres testimonis que fan referència a l'exili i la clandestinitat.

L'entitat fa gravacions d'aquests testimonis per fer-los arribar a les generacions més joves perquè és evident que el passat forma part de la història col·lectiva i és important no oblidar-lo per aprendre dels errors i no tornar-los a repetir.

Acostar l'entitat al jovent és precisament un dels seus projectes. Una de les eines per aconseguir aquest objectiu és la creació d'una pàgina web mitjançant la qual es pot difondre tot el que facin.

Aquest material es divulga mitjançant la pàgina web de Pont de la Llibertat-L'Hospitalet Antifranquista i estarà a disposició de l'Arxiu Municipal.

També han tret una revista. En el primer número hi col·laboren, entre altres, Jordi Creus, editor de la revista *Sàpiens*, i Maurici Jaumandreu, periodista i autor d'un llibre sobre els testimonis de diferents lluitadors antifranquistes de L'H. La revista també es pot consultar a la web.

El passat mes de setembre, Pont de la Llibertat-L'Hospitalet Antifranquista va presentar el documental *L'Hospitalet dels anys 70, el final d'una dictadura* que, d'una banda,

revela la importància de les mobilitzacions polítiques i socials en la lluita contra el règim de Franco i per a la construcció de la democràcia i, d'altra banda, mostra la repercussió que els moviments contestataris van tenir a la ciutat.

Gràcies a diversos relators, el documental proporciona informació sobre diferents mobilitzacions veïnals com ara les que lluitaven contra la contaminació provocada per la Farga o en contra de l'edificació de més pisos a Bellvitge.

El món del treball era un altre dels focus de contestació. S'expliquen alguns conflictes com la vaga general del metall, la de la construcció a

l'Hospital de Bellvitge o la lluita per la igualtat salarial a Indo.

Indirectament es posa en evidència el marc polític i social en el qual es produïen les mobilitzacions. La manca de drets i llibertats feia que la lluita tingués uns elevats costos per als seus protagonistes: la por, la presó, les amenaces... Atès que no hi havia cap tipus de dret, qualsevol conflicte s'acabava polititzant. La lluita per un treball i per una vida digna era una forma d'educar políticament a una generació que havia estat obligada a no participar en la vida pública.

El documental dura 43 minuts i ha estat dirigit per Jaume Valls, Omar Álvarez i Rosa Carbó. Televisió L'Hospitalet l'emetrà en un programa especial el pròxim dia 1. A més de poder veure'l en un futur a la web de l'entitat, també es vol que el film sigui una eina de coneixement per l'alumnat dels instituts de la ciutat.

base de les dues bandes del pont, ha inclòs dues formes orgàniques que són una manifestació del que Arranz-Bravo entén per creació artística.

El pont de la llibertat és un encarrec de l'Ajuntament i de l'associació Pont de la Llibertat-L'Hospitalet Antifranquista a l'artista, atesa l'especial vinculació d'Arranz-Bravo amb la ciutat. Però aquest encarrec per homenatjar els lluitadors antifranquistes no ha estat el primer pas que ha fet el Consistori, en aquest sentit, el juny de 1997 el Ple va aprovar una moció en reconeixement públic i institucional.

És aquest reconeixement el

que destaca l'alcalde, Celestino Corbacho. "L'escultura representa la memòria històrica, l'homenatge i el reconeixement de tota la gent que va lluitar per la llibertat i la democràcia i que va patir les conseqüències d'una dictadura feroç". I és important recordar perquè "vivim uns moments en els quals correm el risc de perdre la memòria total i absoluta no només de fa 60 anys sinó de fa 48 hores". És important el futur "i aquesta ciutat viu mirant el futur, però també cal aturar-se una mica, mirar enrere, veure d'on venim i pensar que moltes de les coses que avui tenim no són mèrit

exclusiu nostre sinó que és el resultat del treball de molta gent".

La tasca de recuperar la memòria històrica la va assumir un grup d'antics lluitadors quan l'any 1994 va decidir formar una associació que ara es coneix com Pont de la Llibertat-L'Hospitalet Antifranquista. En el manifest fundacional ho deixaven clar: "Una part de l'herència del franquisme encara subsisteix, resta present, i una de les seves manifestacions és aquesta mena d'amnèsia política i social a la qual hem arribat".

Aquest monument és molt important per aquest grup. Jaume Valls,

president de Pont de la Llibertat-Antifranquista ressalta que "L'Hospitalet serà la primera ciutat d'Espanya que tingui un monument d'aquesta característiques, amb el qual es ret homenatge a persones anònimes que van lluitar a favor de la llibertat". Valls afegeix que l'espirit d'*El pont de la llibertat* es resumeix en la frase que li va dir un home recentment: "Ara ja sé on portaré les flors que no he pogut portar mai al meu pare perquè no sé on està enterrat".

Per a Eduard Arranz-Bravo també cal destacar l'aspecte moral del monument: "Al marge de la seva significació artística vull que sigui un punt de reflexió per a aquells que no saben res de la nostra història, vull que es converteixi en un símbol". Celestino Corbacho, Jaume Valls, Arranz-Bravo i altres regidors del govern municipal van estar presents durant els treballs d'instal·lació del monument.

Al marge dels parlaments oficials, el dia de la inauguració també hi haurà un concert popular a càrrec del grup de rumba Sabor de Gràcia i del cantautor José Antonio Labordeta que, a ben segur, interpretarà una de les seves cançons més emblemàtiques, *Canto a la llibertat*, que reflecteix fidelment el desig de les persones que s'oposaven a la dictadura: "Habrà un dia en que todos al levantar la vista veremos una tierra que ponga libertad". Per a tots aquests homes i dones, l'homenatge d'unes paraules que han corejat milers de veus. Amb aquesta inauguració es posa punt final a un procés que es va iniciar el 21 de juny de 2001 amb la col·locació de la primera pedra juntament amb les 2.000 signatures d'hospitaletencs que donaven suport a aquesta iniciativa.

La feina de molts ciutadans

Molts homes i dones de L'Hospitalet van patir persecucions i anys de presó per defensar les seves idees. La seva va ser una feina callada, feta dia a dia, per aconseguir el retorn de la democràcia. Després de 40 anys de dictadura, la democràcia va tornar i sobre aquests lluitadors va caure l'oblit.

En els últims anys han sorgit entitats dedicades a la recuperació de la memòria històrica. Gràcies a la feina d'aquestes entitats ha caigut el vel del silenci que envoltava els anys de repressió de la dictadura, ha desaparegut la por a parlar de moltes persones i moltes altres volen saber què va passar. L'associació Pont de la Llibertat-L'Hospitalet Antifranquista és una d'aquestes entitats. # P. G.